

La Fundació Territori i Paisatge de Caixa Catalunya i el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC) presenten a Girona l'exposició *Vers un nou equilibri natural*

Coincidint amb la inauguració, tindrà lloc un debat sobre territori i sostenibilitat i la idoneïtat dels procediments per la seva gestió amb la presència del director de la Fundació Territori i Paisatge, Jordi Sargatal, i dels arquitectes Xavier Canosa, Albert Cuchí i Josep M. Vilanova.

Girona, 18 d'octubre de 2006.- El proper divendres, **20 d'octubre de 2006**, a dos quarts de vuit del vespre, tindrà lloc la inauguració de l'exposició-acció **Vers un nou equilibri natural** a la sala d'Exposicions de la Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Plaça Catedral número 8 de Girona. La mostra que ha estat comissariada per l'arquitecte Toni Gironès, i sota la coordinació de l'arquitecta Teresa Batlle de l'Agrupació AuS, reflexiona sobre l'impacte ecològic de quatre paràmetres ambientals: l'aire, l'aigua, el foc i la terra, i s'inscriu en un ampli projecte que va incloure quatre tallers desenvolupats durant l'any 2005 i que porten el nom de les demarcacions on s'han portat a terme: Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona. Aquesta es podrà veure fins el 12 de novembre de 2006.

Vers un nou equilibri natural és una exposició impulsada per la Fundació Territori i Paisatge de Caixa Catalunya i per l'Agrupació Arquitectura i Sostenibilitat (AuS) del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya amb la que es vol reflexionar sobre la influència de la natura a l'arquitectura; ambdues entitats són conscients que l'arquitectura ha d'evolucionar vers noves fórmules més sostenibles. La natura sintetitzada en quatre elements bàsics: l'aire, l'aigua, el foc i el sòl són la base per analitzar i proposar sobre la ciutat i l'edificació per poder donar resposta a la contaminació, els recursos, el confort i el territori.

L'exposició-acció intenta provocar la reflexió del visitant en un espai confortable generat a partir de la matèria acumulada en constant moviment, com a analogia a les actituds de permanent malversació de matèria i generació de residus, pròpies de la nostra societat.

L'aire – La contaminació – Barcelona

En el Taller Barcelona es va analitzar la manera de viure dels habitats de dues ciutats – en termes d'emissions de CO₂- per tal d'avaluar el seu nivell de sostenibilitat. Durant tres setmanes, vint estudiants de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès (ETSAV) van analitzar la qualitat de l'AIRE de dues ciutats de dimensions i densitats similars, distanciades en el territori però situades a l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) i amb un model urbanístics de ciutat dispersa: Masquefa (Anoia) i Cabrera de Mar (Maresme).

A priori, els resultats sobre l'estudi de la petjada ecològica d'un i altre municipi haurien de ser semblants. Però contràriament, els resultats de l'anàlisi van oferir dues realitats marcades per dos impactes sobre el medi ambient molt diferents. En conclusió, l'estudi de l'impacte ambiental no pot centrar-se només en la forma urbana, determinada per l'urbanisme i l'ocupació del territori, sinó que ve condicionat per altres paràmetres que afecten el desgast del territori: la relació del territori amb els seus recursos naturals, el consum dels habitants, la seva renda, etc. Els responsables del Taller es qüestionen la creença d'una relació entre model de ciutat compacta i sostenibilitat, i afirmen que l'activitat arquitectònica ha d'incloure noves mirades sobre el territori que incloguin estudis geològics, biològics, geogràfics, sociològics, etc.

L'aigua – Els recursos – Tarragona

En el Taller de Tarragona es van analitzar les Mines de Riudoms com a model de sostenibilitat de gestió de l'aigua, un recurs bàsic de la Biosfera en tant que aporta oxigen i l'hidrogen, els dos elements bàsic que la configuren juntament amb el carboni, però també perquè el cicle de l'aigua n'és la cinta transportadora -a escala planetària- a través del qual es mouen la resta d'elements constitutius de la Biosfera.

Els estudiants de l'Escola d'Arquitectura de la Universitat Rovira i Virgili van descriure el territori regat per dues de les mines que alimenten el territori de Riudoms: la mina del Boter i la mina de Sant Pau. Des de la boca de cada mina, es va resseguir el rec i les seves branques, cercant els mecanismes de control de l'aigua fins arribar a cadascuna de les parcel·les i descriure la seva organització. El treball ensenya com el paisatge és el resultat de la gestió dels recursos i com, amb la gestió sostenibilista de l'aigua que suposen les mines de Riudoms - explotant el recurs sense exhaurir-lo- pot permetre el manteniment d'un paisatge viu, canviant i productiu durant més de 150 anys.

El sistema de Mines de Riudoms ens mostra la supervivència d'un sistema de gestió hídrica basada en la disponibilitat natural del recurs, sense sostreure-la de dipòsits o del medi biosfèric, obtenint-la del drenatge de les aigües d'escolania subterrània de les rieres - fonamentalment de la riera de l'Alforja i de la de Riudoms- per tal de permetre la formació d'un espai agrícola de regadiu que determina el paisatge d'aquest municipi.

El foc – El confort - Lleida

L'objectiu del Taller de Lleida era aprofundir en les relacions possibles entre el medi natural i l'arquitectura, així com la identificació de noves pautes d'acció en el procés d'urbanització del territori i l'edificació per tal de traçar una ciutat més coherent amb les aspiracions mediambientals de la nostra societat i la cultura contemporània. L'aproximació de Lleida complementària a la resta de tallers partia del concepte de foc com a ingredient substancial en les condicions de confort perceptibles per l'home, tan per accés com per defecte. En aquest sentit, les terres de Lleida amb la seva climatologia extrema, semblaven especialment adients en l'estudi d'aquests paràmetres.

D'acord amb l'Ajuntament de Lleida es va escollir un àmbit d'actuació real: uns terrenys agrícoles al nord-est de la ciutat amb un pla d'urbanització previst per analitzar com responia l'home, per tal d'assolir un cert standard de confort alhora que tractarem de parametritzar d'alguna manera aquest concepte mutant i difús.

Es va fer un aixecament detallat del territori d'implantació; els seus canals de rec principals i les seves derivacions els quals van articulant les plataformes agrícoles i la seva estructura parcel·laria, la topografia, la vegetació, els vents dominants –canalitzats al estiu a través del llit del riu-, el nivell freàtic del subsòl, inclòs una corrent d'aigua termal que travessa la zona a certa profunditat l'estructura de rengleres d'arbre fruiters. També s'hi van afegir les traces de les infraestructures que el faran habitable. El contacte amb el terra d'aquestes unitats veïnals edificades es redueixen al mínim permetent una continuïtat visual i climàtica.

Els resultats van exemplificar que els instruments de confort tèrmic més suggerents – més perfectes en el seu resultat i més econòmics en el seu ús- eren vinculats als sistemes de producció agrícola, per tal de fertilitzar la terra i aconseguir un microclima natural amb les condicions tèrmiques més adients per al conreu, especialment d'arbres fruiters.

El sòl – El territori - Girona

El Taller de Girona va partir de la voluntat de reflexionar sobre l'ordenació del territori. Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Calonge, es va analitzar la zona del Collet; una zona que tenia les característiques idònies: edifici que calia rehabilitar, zona edificable... Així, els alumnes van dirigir el projecte vers dues mirades diferents: la que neix de l'interès intel·lectual d'un grup de persones que volen investigar noves maneres d'intervenir en el territori, posant l'accent en la sostenibilitat, i, la que neix de la necessitat pública d'orientar nous creixements i fer front a noves demandes col·lectives.

El projecte resultant situa l'edificació a rehabilitar en el perímetre de l'àrea d'actuació amb la voluntat d'alliberar la zona central de terreny per a usos de parc urbà, en paral·lel a la riera. Els habitatges ocuparien la zona nord-oest, configurant així un límit ordenat a les edificacions disperses de la urbanització propera i, un front unitari cap a l'interior del parc. Els blocs definits pel projecte disposen d'una gran vorera peatonal que articula la trobada amb la urbanització veïna i el vial d'accés rodat. A les plantes baixes dels

nous edificis i, donant façana en aquest ample passeig, s'hi disposen petits comerços de barri. Els espais de verds privats estan en contacte amb el verd del parc central. També eixamplant **l'àrea ocupada per la riera, permet** les dinàmiques naturals que li són pròpies (crescudes, disminució de la velocitat de l'aigua, depuració,...) i el seu paper de corredor biològic. A les zones properes a l'edificació o vies de comunicació, s'hi faria una plantació d'arbres de ribera per configurar una façana vegetal que eixamplés visualment el parc. La riera arribaria al mar amb una amplada superior a l'actual, i es configuraria com a zona de dissolució dels 2 passeigs marítics actualment desconnectats. Finalment, es genera un recorregut cultural entre la zona del Collet i les restes arqueològiques

Recordeu que...

Exposició vers un nou equilibri natural

Del 20 d'octubre al 12 de novembre de 2006

Sala d'Exposicions de la Demarcació de Girona del COAC.

Plaça de la Catedral, 8. Girona

Més informació:

Departament de Comunicació COAC Girona – Vanessa Masip

Tel. 972.41.28.96 / A/e: premsa.gir@coac.net

Sala de Premsa: http://www.e-coac.org/premsa/e-coac_noticies/comunicats.asp